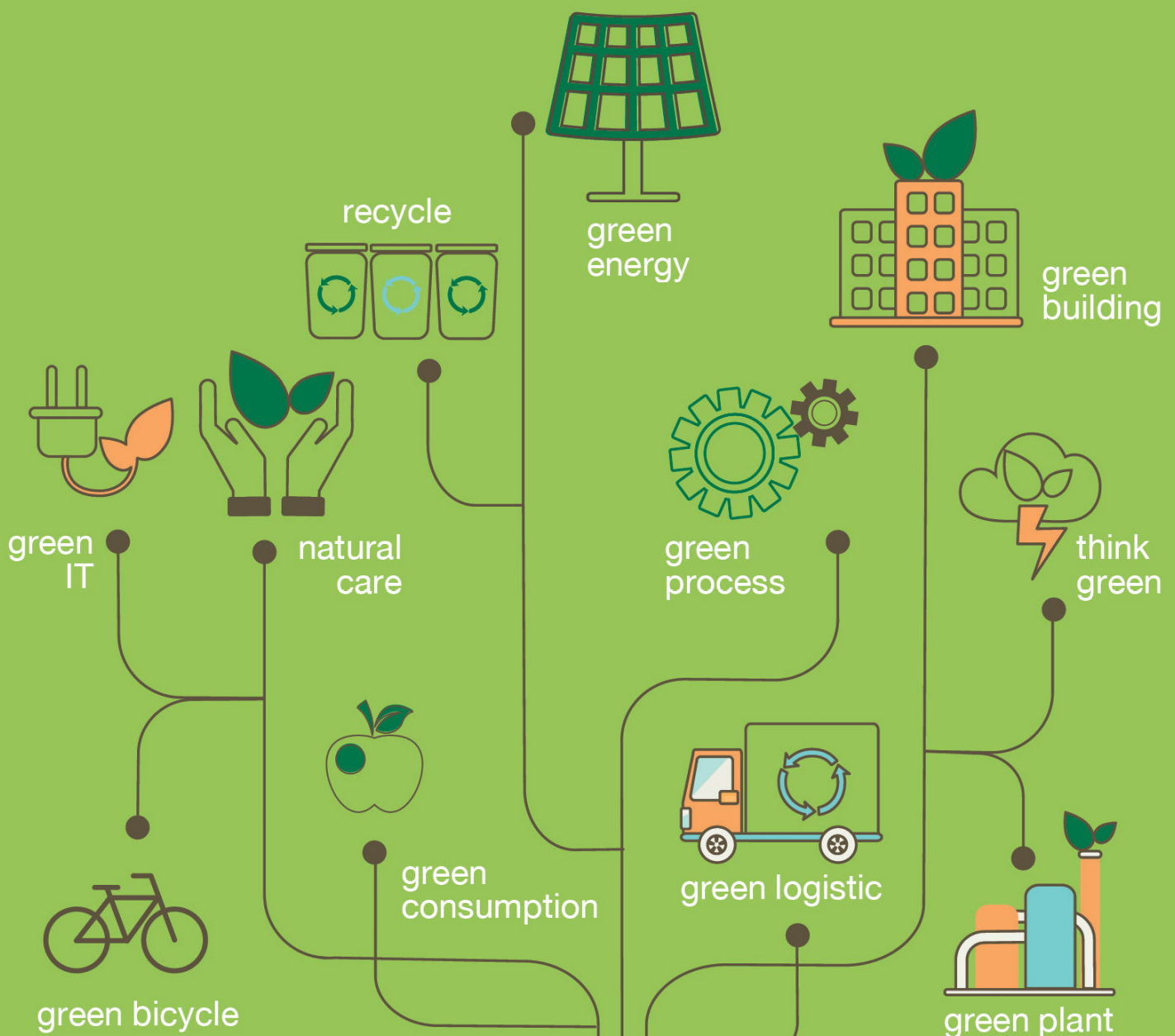

มาร่วมสร้างองค์กรสีเขียวกับ...

การจัดการสีเขียว

Green Procurement Guidelines

ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2562

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

SET Talk

ตลาดหลักทรัพย์ฯ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าในการผลิตการให้บริการและการบริโภคผ่านกระบวนการจัดหาสีเขียว หรือ Green Procurement เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน เช่น คู่ค้า และบริษัทจดทะเบียนเกิดความตระหนักในการเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลาดหลักทรัพย์ฯ เชื่อมั่นว่าการจัดหาสีเขียวจะเป็นกลไกที่ช่วยให้ทุกคนมีทรัพยากรใช้อย่างเพียงพอทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เกี่ยวกับเอกสารฉบับนี้

เอกสารฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสนับสนุนให้พนักงาน คู่ค้า บริษัทจดทะเบียน และผู้มีส่วนได้เสียของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกิดความรู้ ความตระหนัก และมีแนวทางในการนำวิธีจัดหาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Procurement) ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรและชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จนเกิดเป็นกระบวนการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน (Sustainable Consumption and Production)

แนวปฏิบัติฉบับนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่

WHY

ทำไมต้อง Green Procurement.....	1
วิธีการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน.....	3

WHAT

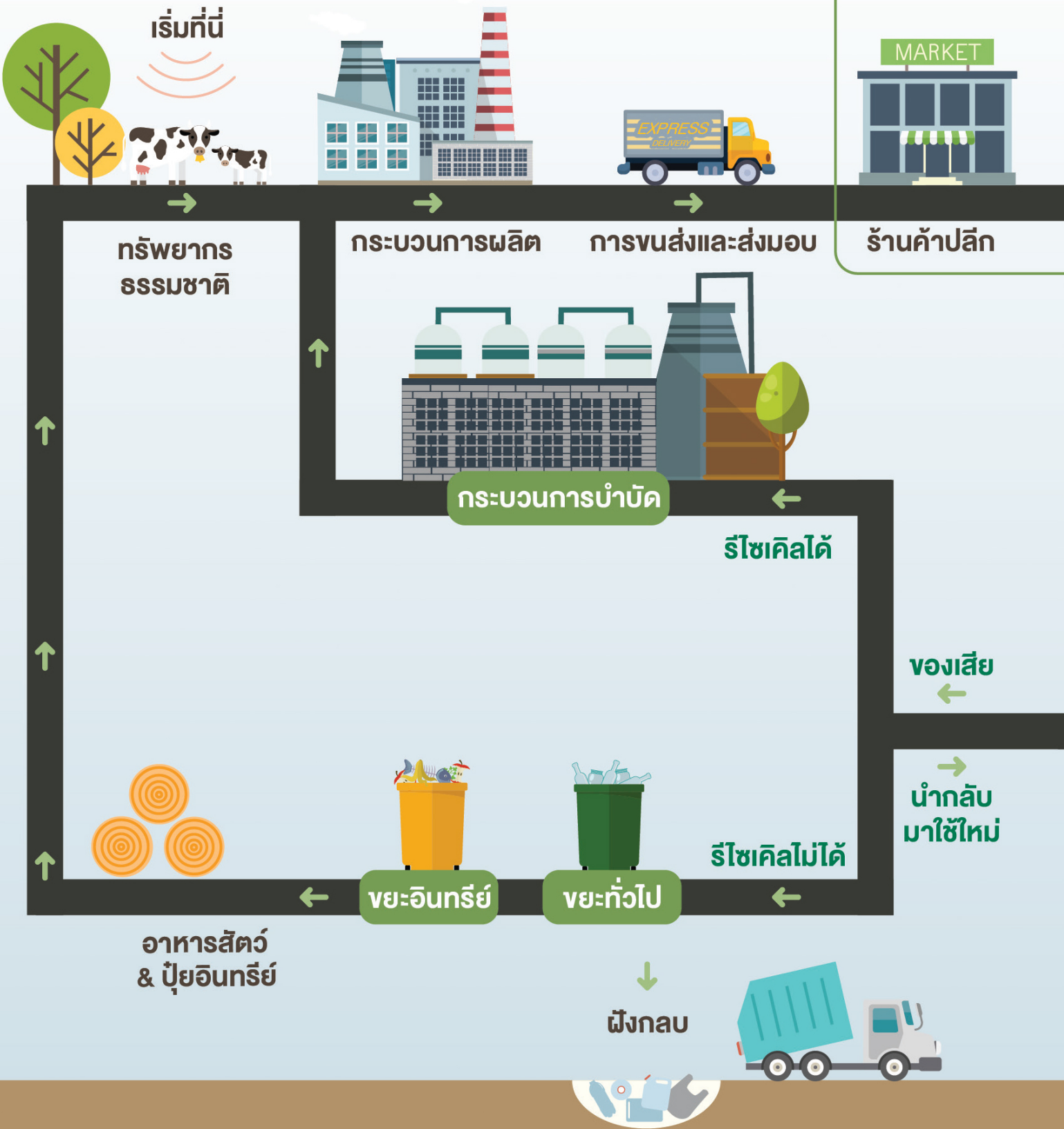
ธุรกิจกับ Green Procurement.....	4
----------------------------------	---

How

7 วิธีสู่ Green Procurement	5
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของสินค้าและบริการ.....	7
ฉลากสินค้าและบริการสีเขียว.....	8
8 ข้อควรรู้เกี่ยวกับสินค้าและบริการสีเขียว.....	9
ตัวอย่างสินค้าและบริการสีเขียว.....	10
ช่วยกันคิดให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม.....	11

ทำไมต้อง Green Procurement

เริ่มที่นี้

ทรัพยากรธรรมชาติ

กระบวนการผลิต

การขนส่งและส่งออก

ร้านค้าปลีก

กระบวนการบำบัด

รีไซเคิลได้

ของเสีย

น้ำกลับมาใช้ใหม่

รีไซเคิลไม่ได้

ขยะอินทรีย์

ขยะทั่วไป

อาหารสัตว์ & ปุ๋ยอินทรีย์

ฝังกลบ

MARKET

ช่องทางการตลาด

การจัดการ

ภาครัฐ

ภาคเอกชน

ผู้บริโภค

ครัวเรือน

ธุรกิจอุตสาหกรรม

กระบวนการผลิต การส่งมอบ การบริโภค และการกำจัดของเสียล้วนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้กลไกของภาคธุรกิจสามารถส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่คุณค่า (value chain) มีส่วนร่วมในการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมผ่านขั้นตอนของการจัดการ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมสินค้าและบริการที่ช่วยประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Products and Services) ซึ่งช่วยให้ผู้บริโภคยุคใหม่มีทางเลือกที่หลากหลายและเริ่มหันมานิยมบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น กลไกดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

วิถีการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน

การบริโภคอย่างสมเหตุสมผลและมีความพอดีประมาณจะส่งเสริมให้ระบบนิเวศและการหมุนเวียนของทรัพยากรธรรมชาติเกิดความสมดุล ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ขณะเดียวกันค่านิยมการบริโภคดังกล่าวจะเป็นปัจจัยขับเคลื่อนรูปแบบการผลิตที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการคำนึงถึงการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

การผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน กับ SDGs Goal 12

องค์การสหประชาชาติกำหนดให้ประชาชนมีกระบวนการสร้างหลักประกันรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนไว้ในเป้าหมายที่ 12 ของ UN Sustainable Development Goals หรือ SDGs ดังนี้

- บริหารการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
- ลดการเกิดของเสีย
- ลดการปล่อยสารเคมีและมลพิษออกสู่ธรรมชาติ
- สนับสนุนกระบวนการรีไซเคิล
- ส่งเสริมการจัดหาอย่างยั่งยืน

เริ่มต้นจากการ “ซื้อ”

การ “ซื้อ” เป็นปัจจัยกำหนดทิศทางการจัดสรรทรัพยากรและการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคของผู้คนในสังคม ดังนั้นการซื้อที่คำนึงถึงแหล่งที่มาของทรัพยากรและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะเป็นพลังขับเคลื่อนกลไกตลาดสีเขียวที่กระตุ้นให้เกิดการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน

ตัวอย่างเช่น การซื้อกระดาษ Recycle จะช่วยสร้างประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ช่วยลดการตัดต้นไม้ ลดการใช้น้ำและประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ถึงร้อยละ 50 ซึ่งเป็นการช่วยลดปัญหาโลกร้อนไปในตัว รวมทั้งช่วยลดปริมาณขยะลงด้วย

ที่มา โครงการกระดาษเพื่อต้นไม้ โดย มูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา

“การจัดหาสีเขียว” เป็นเครื่องมือที่ช่วยตอบสนองทั้งในเชิงมูลค่าและสร้างคุณค่าให้ธุรกิจในระยะยาว ช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรภายในองค์กร มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

Green Procurement คืออะไร?

OECD* นิยามคำว่า Green Procurement หรือ การจัดหาสีเขียว หมายถึง การจัดหาสินค้าและบริการ ที่ช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมโดยพิจารณาตั้งแต่ขั้นตอนการจัดหาวัตถุดิบไปจนถึงขั้นตอนการกำจัด หลังหมดอายุการใช้งาน

* OECD คือ Organization for economic cooperation and development

ประโยชน์ของ Green Procurement

ประหยัดต้นทุนการผลิต
สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร
ช่วยเพิ่มความนิยมของสินค้าและบริการ สร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในระยะยาว

ได้บริโภคสินค้าปลอดสารพิษ
มีประโยชน์ต่อสุขภาพ
ได้มีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
ลดการปล่อยมลพิษที่เป็นสาเหตุให้เกิดภาวะโลกร้อน

7 วิธีสู่ Green Procurement

มา Green กันเถอะ!

ธุรกิจสามารถนำ Green Procurement ไปปฏิบัติในองค์กรได้ง่ายๆ โดยการพิจารณาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เข้ากับกระบวนการจัดหาปกติ ตามแนวปฏิบัติ 7 ขั้นตอนดังนี้

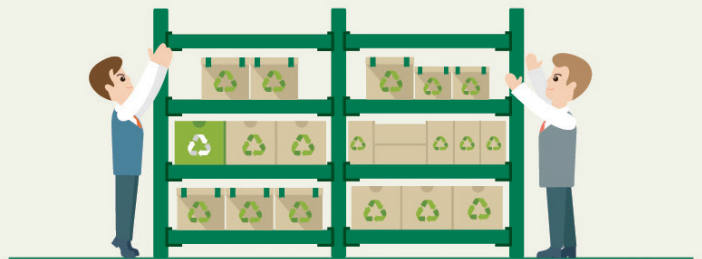
1 กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติ

กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติการจัดหาสีเขียว ที่สะท้อนความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กรและสอดคล้อง กับนโยบายการจัดหาขององค์กร

2 จัดทำแผนงานและเป้าหมาย

จัดทำแผนงานและกำหนดเป้าหมาย ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น จำนวนการจัดหาสีเขียว จำนวนประเภทสินค้าและบริการสีเขียว และควรทบทวนแผนงาน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3 จัดทำข้อมูลสินค้าและบริการสีเขียว

จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูล หรือบัญชีคู่ค้า สินค้า และบริการสีเขียว เพื่อประกอบการตัดสินใจคัดเลือก

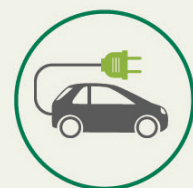

4 กำหนดกลุ่มเป้าหมายสินค้าและบริการสีเขียว

กำหนดกลุ่มเป้าหมายสินค้า และบริการสีเขียวให้สอดคล้องกับ นโยบายการจัดหาขององค์กร

สินค้า

บริการ

5 คัดเลือกสินค้าและบริการสีเขียว

การคัดเลือกสินค้าและบริการสีเขียว ควรอยู่ในหลักเกณฑ์พิจารณาของกระบวนการจัดหาโดยคำนึงถึงปัจจัยดังนี้

①

ผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณการสั่งซื้อจำนวนมาก

②

ราคาสมเหตุสมผล

③

หาซื้อง่าย มีขายในท้องถิ่น

④

มีคุณภาพและคุณสมบัติตามต้องการ

⑤

พิจารณาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

6 ติดตามผลการดำเนินงาน

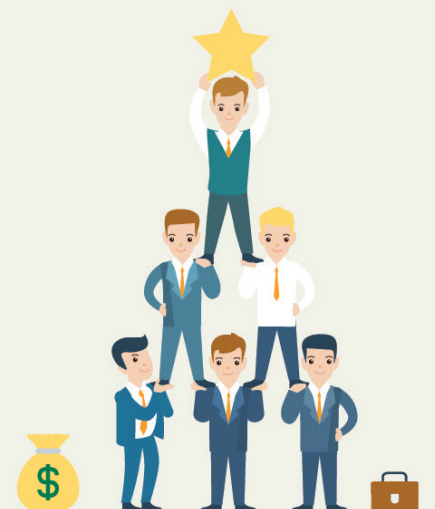
ทบทวนผลการดำเนินงานจัดหาสีเขียว เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการติดตามและประเมินผล เช่น

1. การจัดทำแบบสำรวจคู่ค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
2. การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
3. การเยี่ยมประเมินคู่ค้า

7 ปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง

วิเคราะห์ข้อมูลจากการติดตามผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อทบทวนแผนงาน และรายงานให้ผู้บริหารรับทราบอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของสินค้าและบริการ

พิจารณาปัจจัยที่มีต่อผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม 2 ด้าน

1

กระบวนการผลิต

ใช้พลังงานและทรัพยากร
อย่างคุ้มค่าในกระบวนการผลิต

เลือกวัตถุดิบ
ที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม

ลดกระบวนการขนส่ง

กำจัดของเสียอย่างถูกวิธี
และมีประสิทธิภาพ

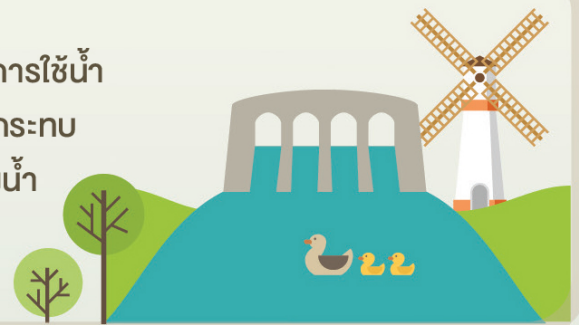
2

สินค้าและบริการ

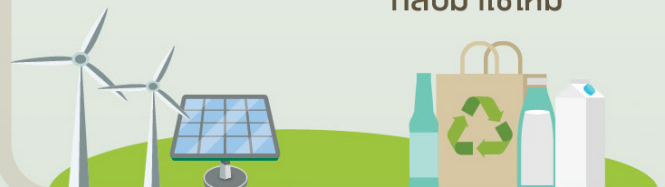
ช่วยลดการใช้
พลังงาน

ช่วยลดการใช้
น้ำหรือผลกระทบต่อ
แหล่งน้ำ

เน้นใช้ทรัพยากร
ทดแทน

สามารถนำ
กลับมาใช้ใหม่

ไม่ใช้
สารเคมีพิษ

ลดการสร้างมลพิษ
ทางอากาศและเสียง

ฉลากสินค้าและบริการสีเขียว

ท่านสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้ง่ายๆ เพียงสังเกตฉลากเขียวบนผลิตภัณฑ์ หรือเลือกใช้บริการที่ได้รับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้คุณมั่นใจได้ว่าสินค้าและบริการได้ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติด้านสิ่งแวดล้อมตลอดอายุการใช้งาน

ฉลากเขียว

ตัวอย่างสัญลักษณ์ฉลากเขียวในประเทศไทย

ฉลากที่รับรองว่าสินค้านั้นๆ ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต ปัจจุบันสินค้าฉลากเขียวได้รับความนิยมแพร่หลายมากขึ้นในตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากมีรูปแบบและนวัตกรรมที่ทันสมัย อีกทั้งคุณสมบัติและราคาที่เหมาะสมสามารถหาซื้อได้ง่าย

การรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันผู้ประกอบการจำนวนมากให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยมีการรับรองกระบวนการคัดเลือกวัตถุดิบ การผลิต การขนส่งสินค้า การกำจัดของเสียอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ธุรกิจที่ผ่านการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อมจะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้าและเพิ่มมูลค่าธุรกิจในระยะยาว

ตัวอย่างการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

8

ข้อควรรู้

เกี่ยวกับสินค้าและบริการสีเขียว

1

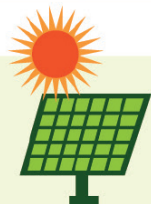
เป็นวัสดุไม่มีพิษ สามารถนำไปรีไซเคิล
หมุนเวียนทดแทนได้ หรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้

2

น้ำหนักเบา ขนาดเล็ก ลดการใช้หีบห่อ
หรือบรรจุภัณฑ์ที่ฟุ่มเฟือย

3

ใช้ทรัพยากรและพลังงานในการผลิตคุ้มค่า
หรือใช้พลังงานสะอาด

4

ลดการเกิดของเสีย
จากกระบวนการผลิต

5

เลือกใช้สินค้าและบริการ
ที่ลดกระบวนการขนส่ง

6

ลดการใช้วัสดุสิ้นเปลือง
และลดการใช้ชิ้นส่วนที่ไม่จำเป็น

7

คุ้มค่า ทนทาน ซ่อมแซม ดูแลรักษาง่าย
ไม่ต้องเปลี่ยนบ่อย

8

ปลอดภัยต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างสินค้าและบริการสีเขียว

ประเภทสินค้าและบริการนี้เป็นตัวอย่างของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่วนมากผ่านการรับรองมาตรฐานหรือฉลากสีเขียว สามารถหาซื้อได้ง่าย และมีราคาที่เหมาะสม

กลุ่มสินค้า

ประเภทสินค้าสิ้นเปลือง

กระดาษ

กระดาษชำระ

ซองจดหมาย

เครื่องเขียน

หมึกพิมพ์

น้ำมันเชื้อเพลิง

ประเภทสินค้าคงทน

หลอดไฟฟ้า

ถ่านไฟฉาย

อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า

สีทาอาคาร

เฟอร์นิเจอร์

ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้า

กลุ่มบริการ

โรงแรมและ
สถานที่จัดประชุม

โรงงาน

จ้างทำสิ่งของ เช่น
ของที่ระลึก ของฝาก เป็นต้นบริการดูแลอาคาร
และบริการทำความสะอาด

เช่ารถ

แหล่งข้อมูล

- CDP, Green Procurement: An evidence-based research paper on best practice from the public and private sectors, (2013), 22.
- OECD, Going Green: Best Practices for Sustainable Procurement, (2015), 49-56.
- Environmentalist Pollution Control Department, Green Public Procurement and Eco-labeling in Thailand, (2016).

ช่วยกันคิดให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เพียงแค่ทุกคนร่วมมือกัน
ปรับแนวคิด พลิกพฤติกรรมการบริโภค

4Rs

Rethink

คิดก่อนซื้อ
ไม่ฟุ่มเฟือย

คิดใช้วัสดุทดแทน
ที่ไม่แพงจนเกินไป

ร่วมด้วยช่วยกันใช้ (เครื่องเขียน)

Recycle

ongใช้แล้ว นำกลับแปรรูป

อุดหนุนสินค้าที่มีฉลากเขียว

คัดแยกขยะอย่างถูกวิธี

ดัดแปลงของใช้เก่า
ให้นำกลับมาใช้ได้อีกครั้ง

Reduce

ไม่จำเป็น ไม่ต้องซื้อ

ลดใช้ถุง
หรือบรรจุภัณฑ์พลาสติก

งดใช้โฟม

Reuse

ใช้กระดาษ 2 หน้า

ถุงพลาสติก
นำกลับมาใช้อีก

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

คุณเกศรา	มัณฑุศรี	กรรมการและผู้จัดการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ดร.กฤษฎา	เสกตระกูล	รองผู้จัดการ หัวหน้าสายงานพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน
คุณพรรณวดี	ลดาวัลย์ ณ อยุธยา	ผู้ช่วยผู้จัดการ หัวหน้าสายงานบริหาร

คณะทำงาน

คุณรัตน์วลี	อนันตานานนท์	ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน
คุณพัชณี	เจนวัฒนานนท์	รองผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายจัดหา
คุณศุภกร	เอกชัยไพบุลย์	ผู้บริหารงาน ฝ่ายพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน
คุณอรุณี	ตันติมังกร	ผู้บริหารงาน ฝ่ายพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน
คุณดิลก	ญาณะพันธ์	ผู้ช่วยผู้บริหารงาน ฝ่ายจัดหา
คุณสุพิชฌาย์	กัศักดิ์สถาพร	ผู้ช่วยผู้บริหารงาน ฝ่ายจัดหา

หากมีข้อสงสัยหรือต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดหาสีเขียว
ติดต่อฝ่ายจัดหา ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
อีเมล: ProcurementDepartment@set.or.th หรือ SET-GreenOffice@set.or.th

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
93 ถนนรัชดาภิเษก เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2009 9000 www.set.or.th

